

...odpověď na věčnou otázku člověka, snad tu jedinou vskutku smysluplnou: „Kdo jsem?“ – otázku po sobě samotném. Většina dnešních lidí, místo aby následovala náročné výzvy delfské věštírny „Poznej sebe sama“, by si chtěla ušetřit námahu a někde si to přečíst, od někoho se to dozvědět – třeba právě od vědy.

(Neubauer, Z., (2002) *Biomoc*, Malvern, Praha, str. 106

24. října 2018

Marek Vácha

KDO JE ČLOVĚK...?

DRUHÁ REGIONÁLNÍ PALIATIVNÍ KONFERENCE

[comments on this story](#)

Published online 30 October 2009 | Nature | doi:10.1038/news.2009.1050

News

Lighter sentence for murderer with 'bad genes'

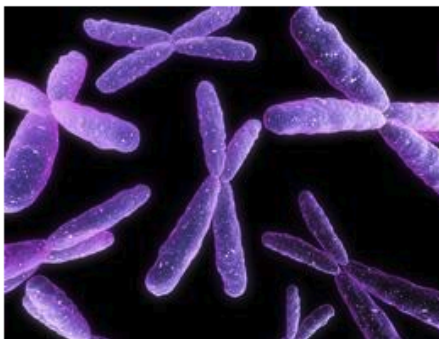
Italian court reduces jail term after tests identify genes linked to violent behaviour.

Emiliano Feresin

An Italian court has cut the sentence given to a convicted murderer by a year because he has genes linked to violent behaviour — the first time that behavioural genetics has affected a sentence passed by a European court. But researchers contacted by *Nature* have questioned whether the decision was based on sound science.

Abdelmalek Bayout, an Algerian citizen who has lived in Italy since 1993, admitted in 2007 to stabbing and killing Walter Felipe Novoa Perez on 10 March. Perez, a Colombian living in Italy, had, according to Bayout's testimony, insulted him over the Kohl eye make-up the Algerian was wearing. Bayout, a Muslim, claims he wore the make-up for religious reasons.

During the trial, Bayout's lawyer, Tania Cattarossi, asked the court to take into account that her client may have been mentally ill at the time of the murder. After considering three psychiatric reports, the judge, Paolo Alessio Verni, partially agreed that Bayout's psychiatric illness was a mitigating factor and sentenced him to 9 years and 2 months in prison — around three years less than Bayout would have received had he been deemed to be of sound mind.

A court in Italy has cut a prisoner's jail term because he has genes associated with aggressive behaviour.

Ingram Publishing

Stories by subject

- [Brain and behaviour](#)
- [Genetics](#)
- [Science in culture](#)

Stories by keywords

- [Forensic science](#)
- [Genetic tests](#)
- [Law](#)
- [Crime](#)
- [Behavioral genetics](#)
- [MAOA](#)

This article elsewhere

[Blogs linking to this article](#)

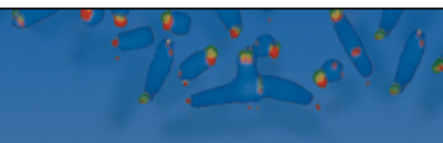
[Add to Digg](#)

[Add to Facebook](#)

[Add to Newsvine](#)

[Add to Del.icio.us](#)

[Add to Twitter](#)

Eur J Hum Genet. 2010 May; 18(5): 519–521.

Published online 2010 Mar 10. doi: [10.1038/ejhg.2010.31](https://doi.org/10.1038/ejhg.2010.31)

PMCID: PMC2987314

PMID: [20216573](https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/20216573/)

Italian appeal court: a genetic predisposition to commit murder?

[Francesca Forzano](#),^{1,*} [Pascal Borry](#),² [Anne Cambon-Thomsen](#),³ [Shirley V Hodgson](#),⁴ [Aad Tibben](#),^{5,6}
[Petrus de Vries](#),^{7,8} [Carla van El](#),⁹ and [Martina Cornel](#)^{9,10,11}

[Author information](#) ▶ [Copyright and License information](#) ▶ [Disclaimer](#)

This article has been [cited by](#) other articles in PMC.

Abstract

Go to:

A few months ago, the controversial debate on connection between genetic variants and antisocial behaviour gained renewed prominence after the sentence of an Italian judge who decided to further reduce the prison sentence of a person convicted of murder by 1 year – from 9 to 8 years – because he was found to be a carrier of a few genetic variants thought to be associated with a predisposition to aggressiveness. We discuss the social implication of this view, the lack of evidence of the clinical utility of this test, and in particular the risks of offering susceptibility testing in the context of legal proceedings.

Research in behavioural genetics has used molecular genetics research, linkage and association studies in an attempt to find which genes might be involved in behavioural phenotypes. In particular, some studies^{1, 2, 3} have focused on the heritability of ‘increased impulsive’ and ‘antisocial’ behaviours and have expanded the debate about how scientific findings such as these could affect criminal law and whether such information should mitigate criminal responsibility.⁴ These questions gained renewed prominence after the sentence of an Italian judge who decided to further reduce the prison sentence of a person convicted of murder by 1 year – from 9 to 8 years – because he was found to be a carrier of a few genetic variants that were thought to be associated with a predisposition to aggressiveness.^{5, 6, 7}

Abdelmalek Bayout

- ovšem v odvolacím řízení v květnu 2009 soudce Odvolacího soudu v Terstu požádal forenzní specialisty o nové nezávislé psychiatrické vyšetření , aby bylo možno rozhodnout, zda by se rozsudek nedal dále zmírnit.
- V této nové zprávě Pietro Pietrini, molekulární neurovědec z University of Pisa, a Giuseppe Sartoria, kognitivní vědec z University of Padova provedli sérii testů a našli abnormality v mozkových scanech a v pěti genech, které byly spojovány s násilným chováním – **včetně kódující enzym metabolizující neurotransmittery monoamin oxidázu A (MAO A).**
- Ve studii z roku 2002 kterou provedl Terrie Moffitt,genetik z the Institute of Psychiatry, King's College, London, bylo objeveno, že nízké hodnoty exprese MAO A mohou být spojovány s agresivitou a kriminálním chováním mladých chlapců vychovávaných za těžké rodinné i sociální situace (abusive environments).

From The Times

November 17, 2009

The Get Out of Jail Free gene

The sentence of one killer in Italy has been reduced as he poses the question: 'Can DNA be used as a defence?'

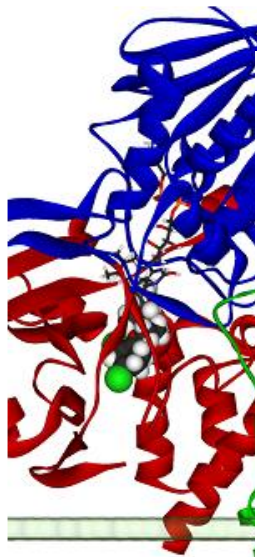
Anjana Ahuja

12 COMMENTS | RECOMMEND? (3)

When Walter Perez taunted a Muslim man for wearing eye make-up, he could not have known that he would pay for such unkindness with his life. His heavily kohl-ed target, enraged and armed, stabbed him to death. Abdelmalek Bayout, an Algerian who claimed that he darkened his eyes for religious reasons, was initially jailed for just over nine years, after a court heard that he had a history of psychiatric illness.

But, to the horror of Perez's family, mental imbalance was not the only mitigating factor to crop up in the Italian court. An appeal hearing resulted in Bayout's sentence being cut by a further year because, according to scientists, he possessed genes that shortened his fuse. Bayout, his counsellor argued, was the victim of genetic misfortune: the owner of five genes known to be associated with violent behaviour.

The evidence on one gene, known as MAO-A (monoamine oxidase A, an enzyme that breaks down chemicals in the brain), proved particularly persuasive for the judge: a growing body of work shows that the variant displayed by Bayout is correlated with violence

LIDOVÉ NOVINY

inzerce | redakce | historie LN

Gen zla a my

7. listopadu 2009

Abdelmalek Bayout je vrah. Italský soud ho poslal už v roce 2007 za útoku a zabití na devět let a dva měsíce do vězení, teď mu trest o rok zkrátí. Není prý za to, že páchá násilí, zcela odpovědný, protože má v sobě tzv. gen zla. Čili má dědičně ke zlu a násilí blíž než my ostatní.

Ta zpráva nemohla přijít v příhodnější chvíli. Ještě neuplynul ani týden od momentu, kdy Václav Klaus tiše podepsal Lisabonskou smlouvu, ale zároveň hlasitě dal najevo, jak nerad tak činí, protože podle něj jsme tím ztratili kus suverenity. Jeho názory na to, že Evropu ovládá levicové myšlení a v čem všem se to teď projevilo u nás, jsou chronicky známé, takže není třeba je opakovat. Teď jako by italský soud jeho obavám dal za pravdu. Zatímco ještě v pondělí jsme se mohli jeho verdiktu poušmát, dnes už nám může zatrnout, není-li zároveň judikátem pro naši budoucnost. Pro naše procesy.

Ten verdikt totiž neznamená jen to, že Abdelmalek Bayout je chudák, a proto může opustit zdi vězení o rok dřív. Ale i že o rok dřív zase může někoho napadnout a zabít. A nejspíš to udělá. Má přece v sobě gen zla, který ho k tomu disponuje - a ví už, že k němu nejspíš bude soud zase vlídnější a ohleduplnější než ke "zlym" vrahům, když je genem zla jeho chování omluvitelné.

Nejsem asi sám, kdo pamatuje doby, kdy byl alkohol za volantem nikoli přítěžující, ale polehčující okolnost. Nuže, teď se mohou nejen vrátit, ale

Fight C
enough
experii

The Bayout trial is thought to be the first time that violent genes have been invoked to amend a sentence. It shows that, rather than being the stuff of some futuristic dystopia, the controversial field of behavioural genetics is having a dramatic effect in courtrooms today. And, further down the line, the complex interplay between genetics, race and crime is also likely to come into controversial focus.

Murderer with 'aggression genes' gets sentence cut

04 November 2009 Magazine issue 2733. **Subscribe** and get 4 free issues.

Read more: [Click here to read a longer version of this story](#)

A JUDGE's decision to reduce a killer's sentence because he has genetic mutations linked to violence raises a thorny question - can your genes ever absolve you of responsibility for a particular act?

In 2007, Abdelmalek Bayout admitted to stabbing and killing a man and received a sentence of 9 years and 2 months. Last week, *Nature* reported that Pier Valerio Reinotti, an appeal court judge in Trieste, Italy, cut Bayout's sentence by a year after finding out he has [gene variants linked to aggression](#). Leaving aside the question of whether this link is well enough understood to justify Reinotti's decision, should genes ever be considered a legitimate defence?

No, says [Nita Farahany](#), a legal scholar at Vanderbilt University in Nashville, Tennessee, who tracks the use of behavioural genetics in the courtroom. She says genes may provide a guide as to how someone is likely to behave, but they will never tell us why they committed a specific act. "It doesn't tell us why they did the thing they did and that's what criminal cases are ultimately interested in."

What's more, the gene argument seems to cut both ways. Reinotti viewed Bayout's genes as mitigating his crime, but Farahany has noticed that US courts are increasingly using genes in evidence for the prosecution. "It's just as likely to be used against a criminal defendant as for," she says. "People don't recognise the double-edged potential of this evidence."

Read more: [Click here to read a longer version of this story](#)

Like what you've just read?

Don't miss out on the latest content from New Scientist.

Get New Scientist magazine delivered to your door, plus unlimited access to the entire content of New Scientist online.

Abdelmalek Bayout

- Ve své zprávě Petrini a Sartori konstatoval, že geny pana Bayouta jej mohly učinit náchylnějším pro násilnické chování, pokud by byl vyprovokován. „**Máme stále početnější důkazy, že určité geny spolu s určitým tlakem prostředí mohou predisponovat osoby k určitým typům chování.**“ řekl Petrini.
- Na základě genetických testů soudce Reinotti snížil o další rok trest obžalovanému, argumentující, že geny obžalovaného „jej učinily obzvláště agresivním ve stresující situaci“. Při stanovování verdiktu Reinotti uvedl, že důkazy související s MAO A soud považoval za obzvláště přesvědčivé.
- Reinotti učinil své rozhodnutí v září 2009.

Dnešní menu

- Proč jednáme jak jednáme?
- Kdo je člověk?
 - Animismus
 - Dualismus
 - Panmechanismus
- Podobnost života na Zemi
- Společenstvo obětí

Řekové

- krev – sanguis
 - žluč – cholé
 - černá žluč – melancholé
 - sliz – phlegma
-
- ...podle toho, která tekutina v těle převládá, máme čtyři základní typy povah (Hippokratés, Galénos)
 - charakter a temperament jsou tedy nějak odvozeny od vlastností těla!

Proč jednáme jak jednáme?

- Geny
 - genom
 - epigenom
 - mikrobiom
 - virom
- Prostředí
- Developmentální šum

Přírodní vědy

- Svoboda

Filosofie

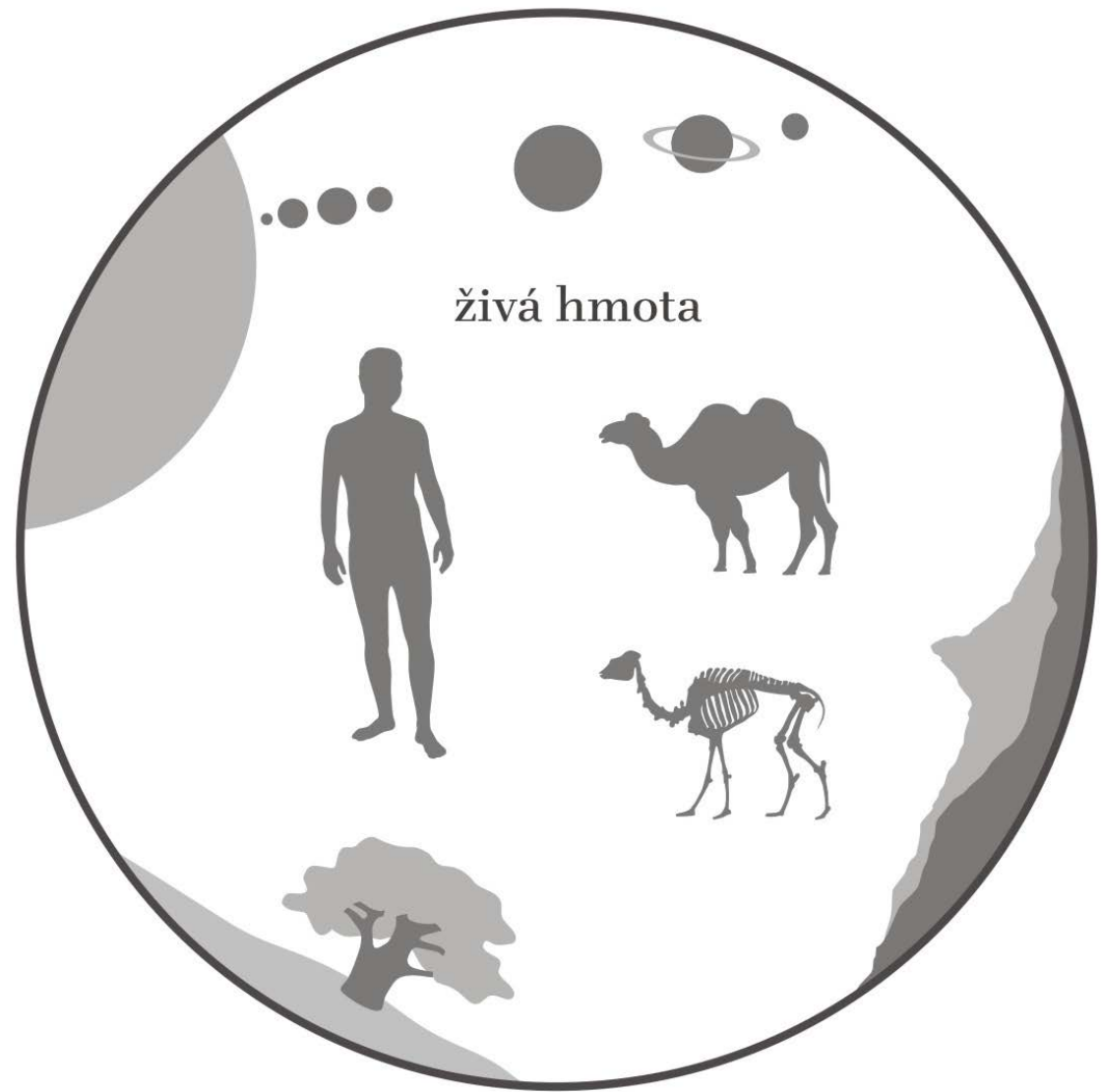
Kdo je člověk?

volně podle

(Jonas, H., (2001) *The Phenomenon of Life. Toward a Philosophical Biology*. Northwestern University Press, Evanston, Illinois, p.11 - 13)

Animismus

Animismus

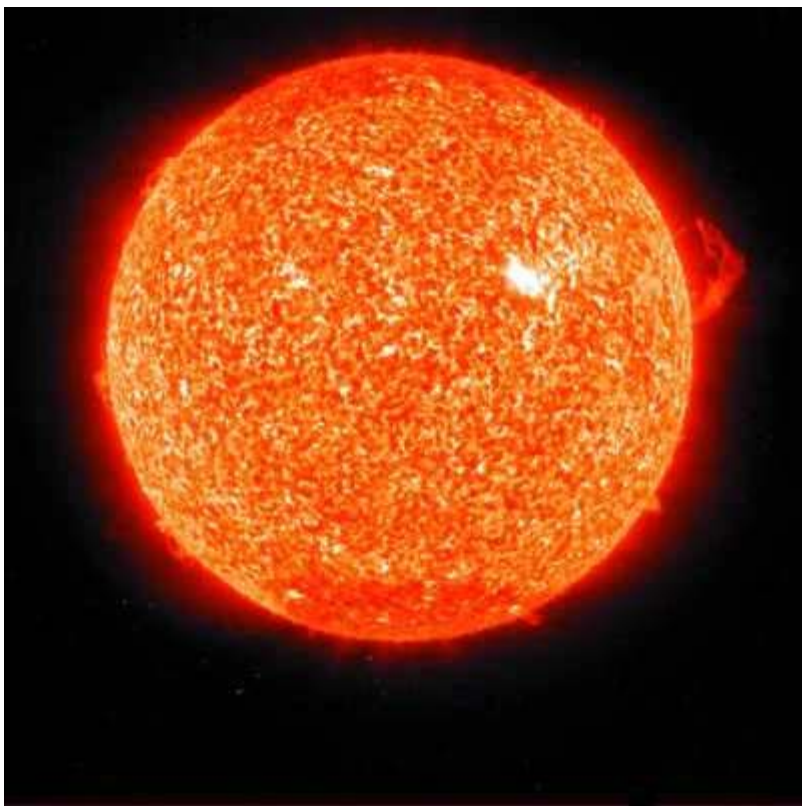
Neexistuje rozlišení
mezi

1. osobou a věcí
2. živým a neživým
3. duchovním a materiálním

Animismus

Svět vědy a svět dětí

Science

Animism

!!

O veselé mašince

!!

Nad řekou železný most,
ten měl taky strachu dost.

Mašinko, hej-volal k lesu,
mám strach, že tě neunesu!

Jen se neboj, kam
jedna dvě tě přelet

Animisms

in September, 2009 this tram has been baptised and received the name „Maruška“

V SRPNU 2009
BYLA TATO TRAMVAJ
POKRŤENA JMÉNEM
MARUŠKA

Vlajka Argentiny
a

Uruguaye

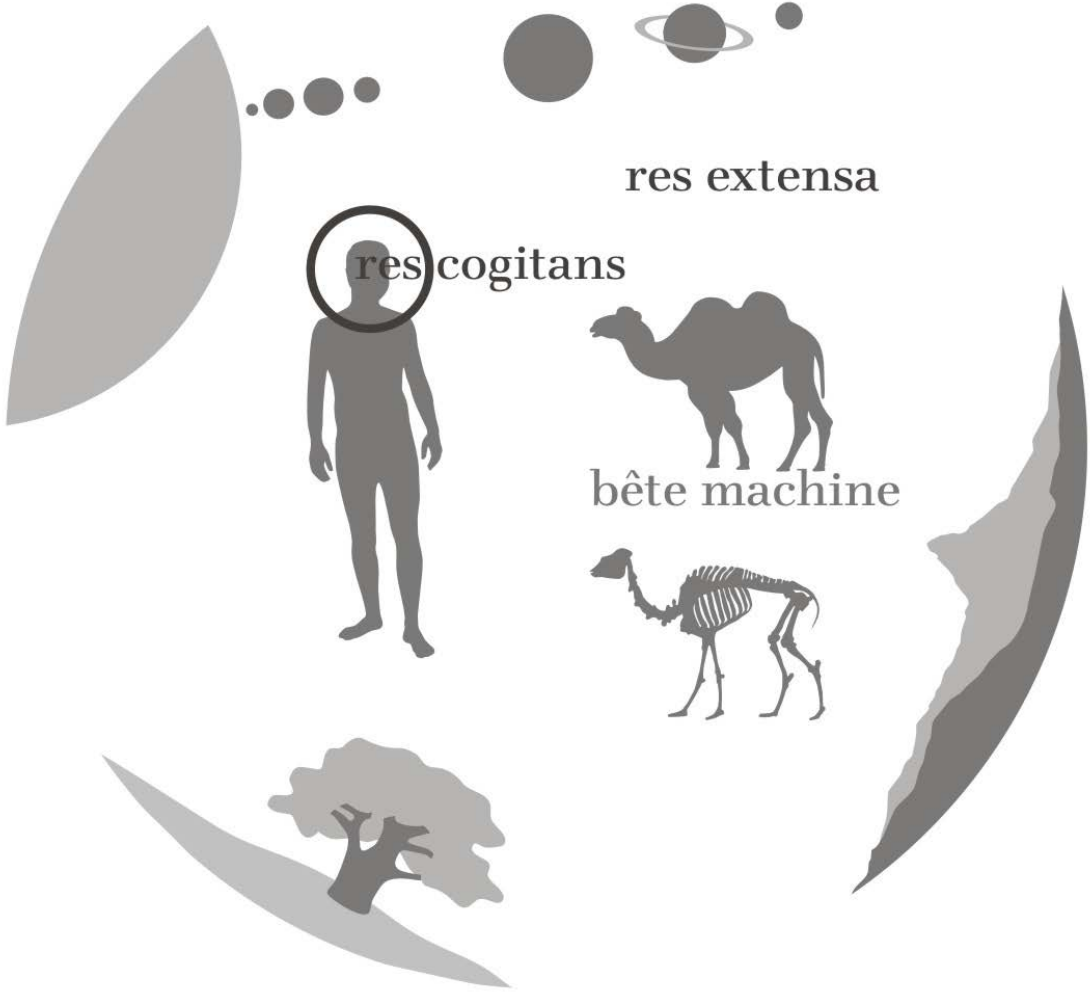

Being is being alive

- prvním problémem v dějinách lidského myšlení byl možná problém smrti
 - nikoli život (který byl všude), nýbrž smrt si žádala vysvětlení
 - všechno je život a život je smrtelný je kontradikce
 - pokud je život přirozená a srozumitelná věc, smrt je nepřirozená, a nemůže být reálná, samozřejmě

Renaissance

René Descartes

Dualismus

René Descartes

(1596-1650)

- res cogitans a res extensa
- člověk je duch ve stroji
 - jako „člověk v autě“
- “Když biješ psa, řve, nedomnívej se však, že cítí bolest, nemá žádné vědomí a jeho nářek je tedy čistě mechanický reflex”
- Descartes otevírá dveře pro exploataci přírody

René Descartes

(1596-1650)

- „Díváme se na hodiny, umělé fontány, mlýny a jiné podobné stroje, které ačkoli je udělal člověk, jsou schopny se pohybovat různými způsoby (...) Neshledávám žádného rozdílu mezi strojem, který udělal řemeslník, a rozličnými těly, které sestavila samotná příroda.“

René Descartes

(1596-1650)

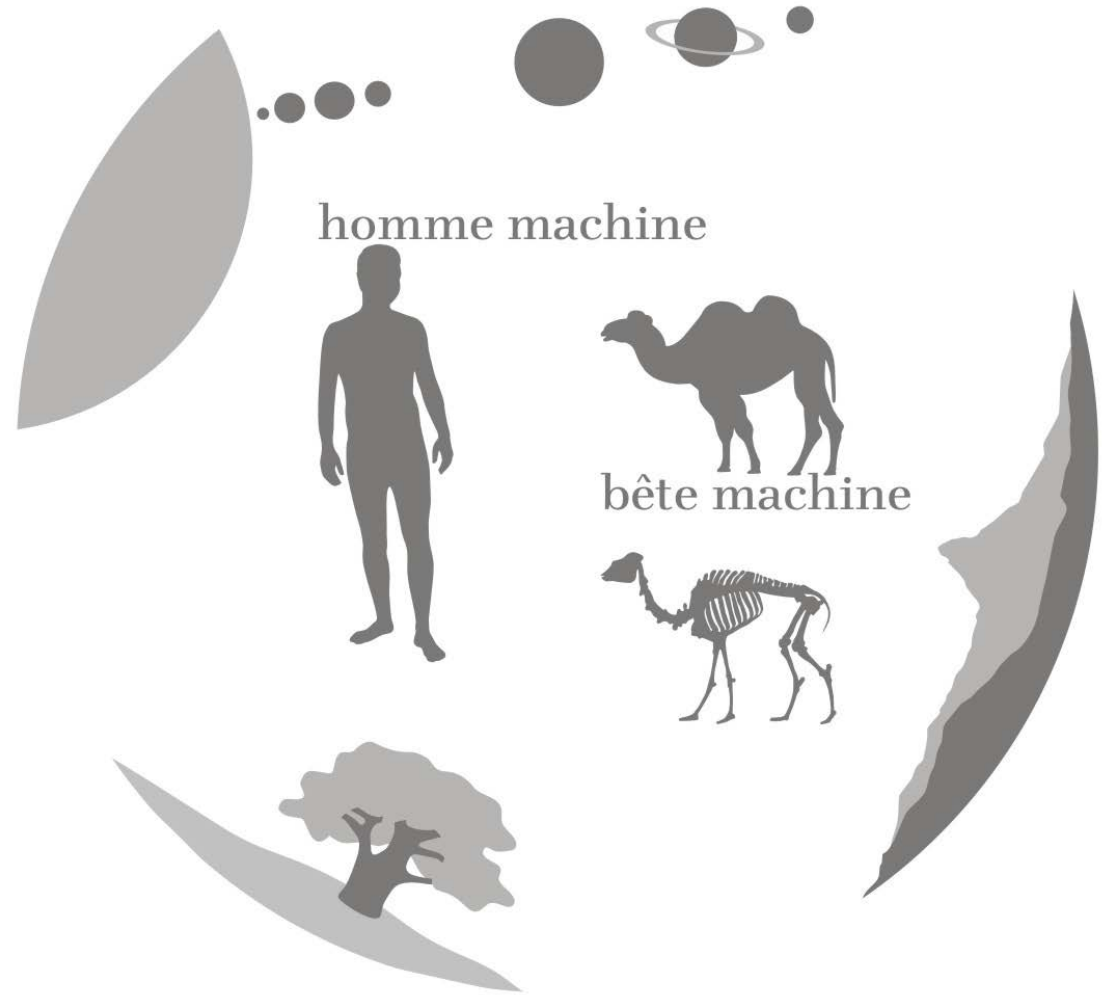
- zvíře je chápáno jako „bête machine“
- Bůh je v této perspektivě světový architekt a výrobce strojů
- ...odtud je již ovšem jen krok k „homme machine“
- Poznámka pod čarou:
 - Descartes navrhuje, abychom svět chápali *jako by* to byl hodinový mechanismus
 - my říkáme, že svět *je* hodinový mechanismus

René Descartes

- Jsme již natolik navyklí přesvědčovat sami sebe, že tupá zvířata mohou cítit tak jako my, že je pro nás obtížné se tohoto názoru zbavit. Avšak kdybychom byli podobně navyklí na pozorování strojů, které by dokázaly dokonale imitovat všechno z našich činností, které by byly schopny imitovat a věděli bychom, že to jsou pouhé stroje, neměli bychom žádné pochybnosti o tom, že zvířata jsou rovněž nic než stroje.
- Descartes to Marin Mersenne, 13 July 1640, in Leonora Cohen Rosenfield, *From Beast-Machine to Man-Machine: Animal Soul in French Letters from Descartes to LaMettrie* (New York, Oxford University Press, 1941)

Panmechanismus

Panmechanismus

Panmechanismus

- odtud hrůza člověka, vždyť tou surovou neživou hmotou – jsem já!
- „ve skutečnosti jsou jen atomy a prázdno“ jsme přejali od Demokrita
- Jung: veškerý „onen svět“ se přeměnil ve svět vezdejší

- Cílem není degradovat mysl na hmotu, ale obohatit vlastnosti hmoty, aby obsahovala vědomí, a vysvětlit, jak z prachu a vody země přírodní síly vykouzily nehmotný systém schopný se ptát, proč existuje
- (Russell, P., (2008) *Od vědy k Bohu. Fyzikova cesta do nitra vědomí*. dybbuk, Praha, str. 21)

Dějiny

- Člověk putuje do cizích zemí aby obdivoval vrcholky hor, ohromné vlny moře, daleké cesty řek, široké dálavy oceánu, a kruhový pohyb hvězd, avšak **kolem sebe samého přechází bez povšimnutí.**
- St. Augustine

Středověk

- člověk uprostřed přesýpacích hodin
 - nad námi andělé, nebeské kúry a Bůh sám
 - pod námi svět živočichů, rostlin a skal
- člověk jako slitina duchovního a tělesného

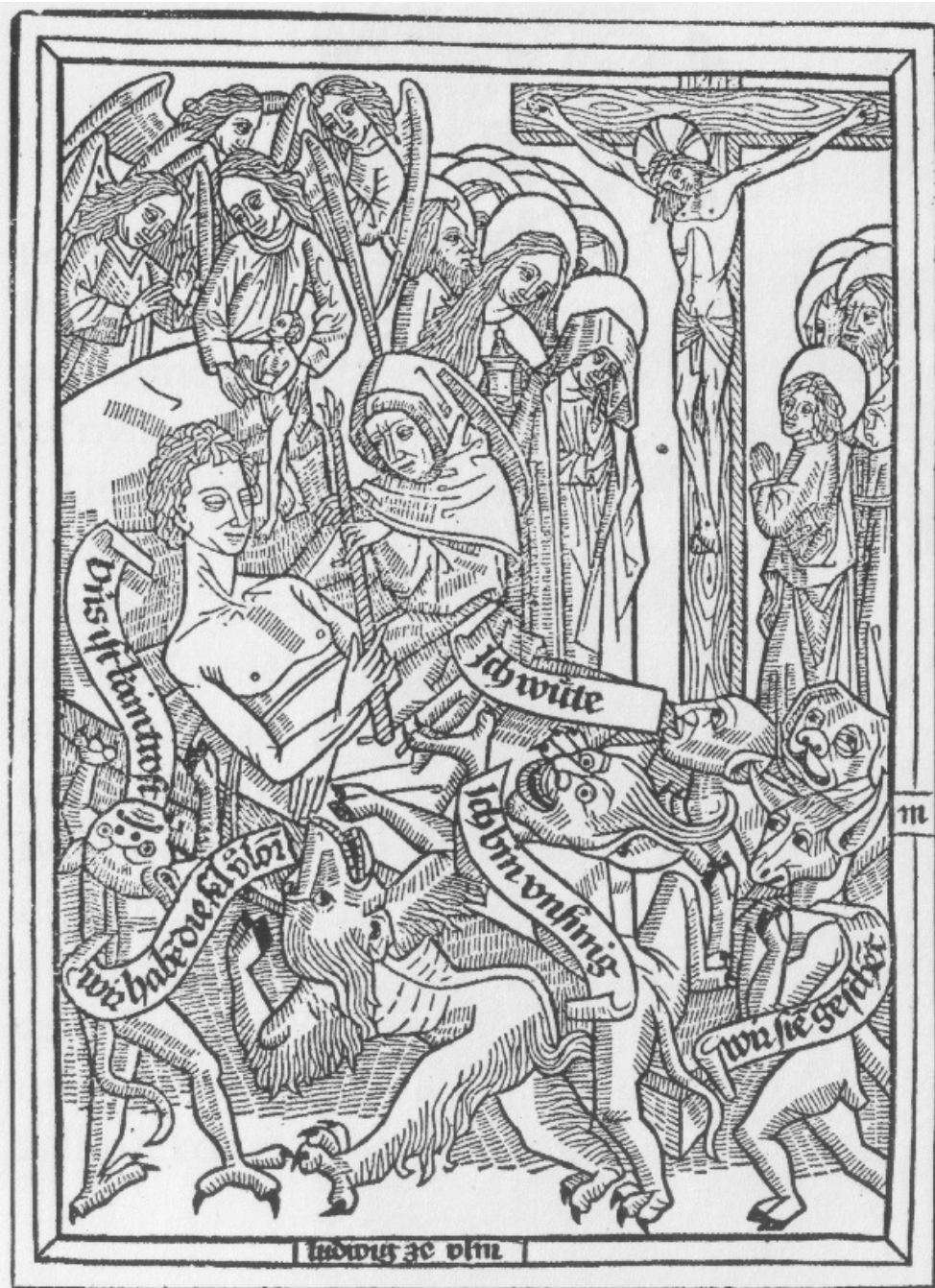
- Pico della Mirandola (1463 - 1494) v roce 1486:
 - takto si Mirandola představuje, že se Bůh obrací k prvnímu člověku:
 - Učinili jsme Tě ani z nebeské, ani z pozemské látky, ani nesmrtelného, ani smrtelného, takže s Tvojí svobodnou vůlí a s Tvou důstojností můžeš vytvořit sám sebe do jakékoli podoby chceš. **Máš ve své moci degradovat sám sebe do nižších podob života, do zvířat, a je Ti dána moc, obsažená v Tvém intelektu a soudu, být znovuzrozen do vyšších forem, božských.**

„Dobrý člověk na smrtelné posteli“

kol. 1470

dřevořez, tištěno v Ulmu

Dřevořez ukazuje zbožného muže na smrtelné posteli a vedle něj stojícího mnicha, který mu podává hořící svíčku.

Dějiny

- Koperník: země není středem vesmíru
 - je to Země, která se otáčí kolem Slunce!
- ale dokonce ani solární systém není středem galaxie!
- a dokonce ani naše galaxie je jen jednou z mnoha stovek miliard jiných!

Dějiny

- země není stará 6 000 let ale 4,54 miliard (4,65)
 - celá historie lidství je jen okamžikem v dějinách kosmu
 - Universum je zde miliardy let bez Homo sapiens
 - jak vůbec o sobě můžeme říci, že jsme posledním účelem stvoření?

Dějiny

- 1828: Friedrich Wöhler syntetizuje močovinu.
- 1859: Darwin: člověk pochází ze zvířat!
- 20. století:
 - kybernetika: princip zpětné vazby
 - embryologie
 - embryonální vývoj je při vši své evidentní účelnosti řízen hmotnými faktory
- 1975: Sociobiologie

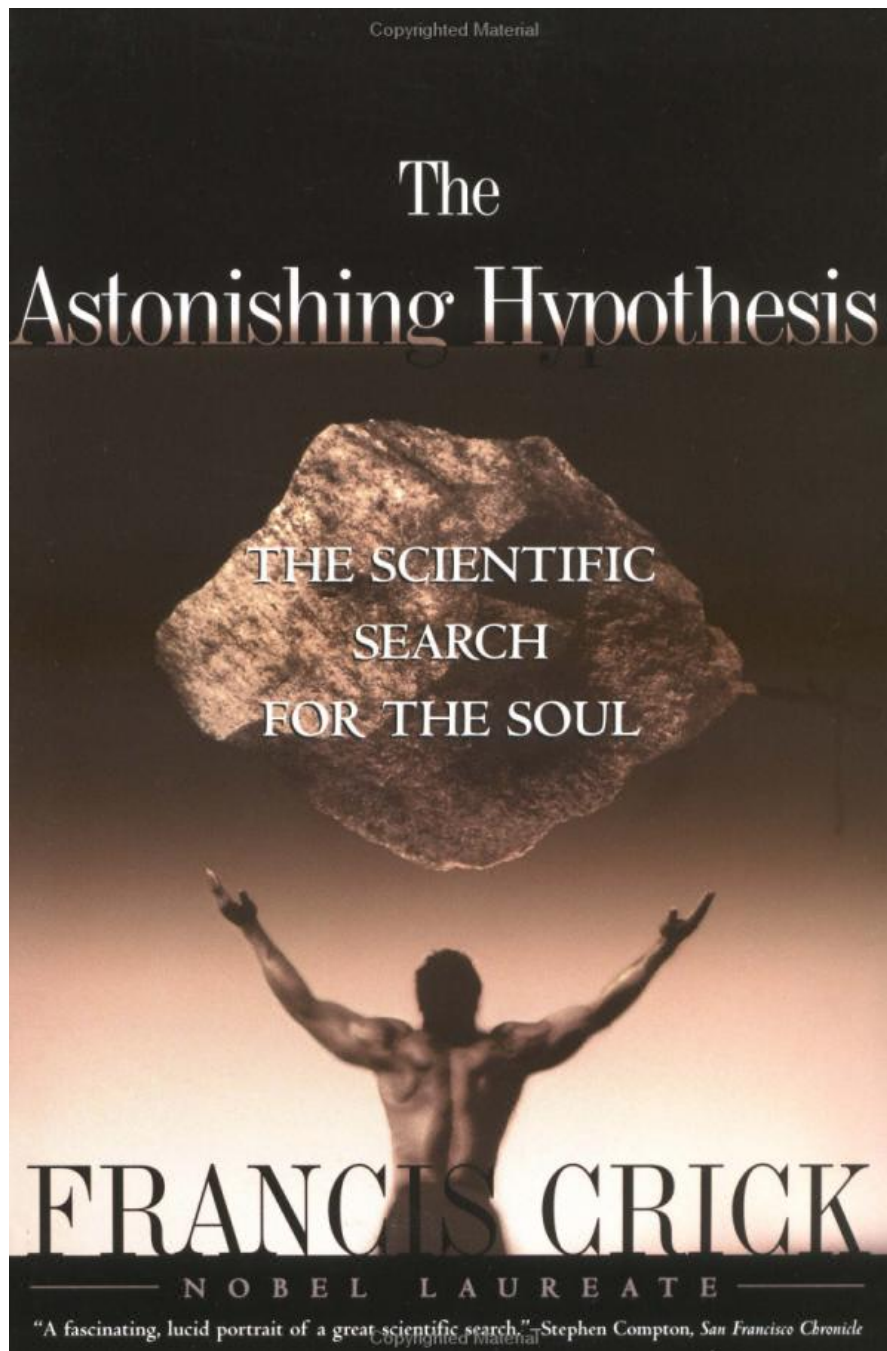
Dějiny

- pokud by lidé vymřeli, nenastala by ekologická katastrofa (x hmyz, např.)
- Spinoza: jsme fyzické bytosti a jako takové podléháme fyzikálním zákonům, z nichž všechny mají charakter nezbytnosti. Svoboda je proto iluze.
 - je jen jedna forma svobody: vědomí nezbytnosti
- Darwin: člověk pochází ze zvířat!

Francis Crick: Věda hledá duši

... Francis Crick konstatuje, že duše nebyla nalezena

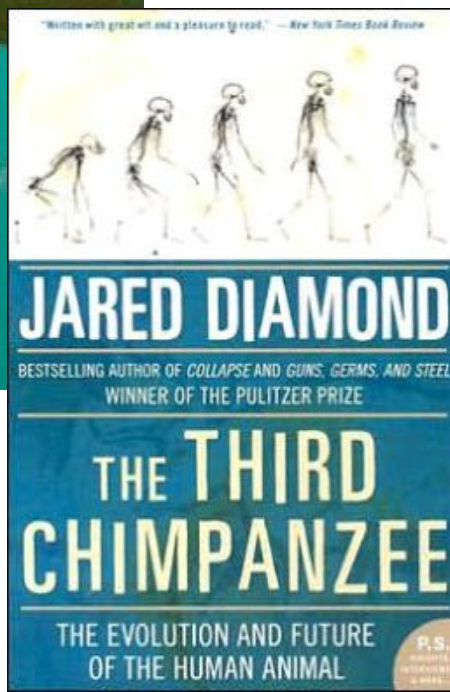
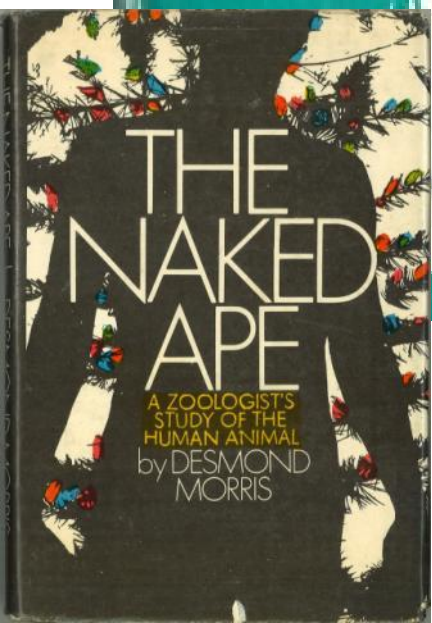
- Ona „udivující hypotéza“ je, že „ty“, tvé radosti a tvé smutky, tvé vzpomínky a tvé ambice, tvůj pocit osobní identity a svobodné vůle, nejsou ve skutečnosti nic víc než chováním širokého svazku nervových buněk a molekul, které jsou s nimi asociovány. Jak to vyjádřil Lewis Carroll v *Alence v říši divů*: „nejsi nic než svazek neuronů.“
- Crick, F., (1994) *The Astonishing Hypothesis: The Scientific Search for the Soul*. Scribner. New York. p. 3

Dějiny

- nikoli obraz Boží, nýbrž jen jedna větev primátů
- Freud: řídí nás Eros a Thanatos
 - sexuální instinkt a instinkt smrti
- Sociobiologie: **lidská osoba je způsob, jakým geny vytváří jiné geny**
 - náš altruismus je nic než způsob, jak zajistit, aby naše geny přežily do příští generace
- Sacks, J., (2011) *The Great Partnership. God, Science and the Search for Meaning*. Hodder & Stoughton, London. p. 116

<http://www.antikvariato1omouc.cz/>

Desmond Morris
Nahá opice

JARED DIAMOND

Vzestup a pád
lidského rodu

Třetí
šimpanz

A S E K A

„Speak for your non-self“

- Susan Blackmore:
 - „Jsme memové stroje vytvořené sobeckými replikátory a sloužící jim. Jediná pravá svoboda přichází ne tehdy, když začneme rebelovat proti tyranii sobeckých replikátorů, nýbrž když si uvědomíme, že zde není, kdo by rebeloval.“
- ...můžeme pokrčit rameny a říct „mluv za ne-sebe“.
- Tallis, R., (2011) *Aping Mankind. Neuromania, Darwinitis and the Misrepresentation of Humanity*. Acumen Publishing Limited. Durham, UK. p. 275

- odtud hrůza člověka, vždyť tou surovou neživou hmotou – jsem já!
- „ve skutečnosti jsou jen atomy a prázdno“ jsme přejali od Demokrita

The Voluntary Human Extinction Movement

“May we live long and die out”

Phasing out the human race by voluntarily ceasing to breed will allow Earth’s biosphere to return to good health. Crowded conditions and resource shortages will improve as we become less dense.

[Belarusian](#) | [Català](#) | [Chinese](#) | [Dansk](#) | [Deutsch](#) | [English](#) | [Español](#) | [Esperanto](#) | [Français](#) | [Hebrew](#) | [Ido](#) | [Interlingua](#) | [Interlingue](#) | [Italiano](#) | [Nederlands](#) | [Norsk](#) | [Occitan](#) | [Polski](#) | [Português](#) | [Romanian](#) | [Russian](#) | [Slovensky](#) | [Suomi](#) | [Svenska](#) | [Turkish](#)

Translations welcome

Thank you for not breeding

Voluntary Human Extinction Movement VHEMT.ORG

- Jediná nadějeplná alternativa k vyhubení tisíců a tisíců druhů na zemi je vyhnutí jednoho druhu, toho našeho.
- Pokaždé, když se kdokoli z nás rozhodne nemít dítě, a nepřidávat tak dalšího jedince ke kypící mase miliard jiných, exploatujících již tak zpustošenou zemi je to jak zářivý paprsek naděje do depresivního přítmí.

**May we live long
and die out**

Voluntary Human Extinction Movement P.O. Box 86646 Portland OR 97286-0646

- Na otázku, která pravděpodobně každého z nás napadne, zda se nejedná o žert, hnutí uvádí, že množství mizejících druhů a tisíce dětí umírajících denně hladem žertovné nejsou.
- Příroda ve své evoluci se dopustila řady slepých uliček a mnoho jiných druhů vyhynulo, ve jménu záchrany Země by to nyní měl být ten náš.

- Ideálem je zde tedy návrat k biblickému ráji - ovšem bez člověka

Závěr

- jsme ničím, naše planeta je bezvýznamná, naše samotná existence je jen vlnkou v čase!
- Sacks, J., (2011) *The Great Partnership. God, Science and the Search for Meaning*. Hodder & Stoughton, London. p. 116

Kdo je člověk?

E.O. Wilson

- Organismus je způsob, kterým DNA vytváří více DNA.
 - hypothalamus a limbický systém jsou naprojektovány tak, aby uchovávaly a předávaly dál DNA
 - tyto centra zaplavují naše vědomí všemi druhy emocí – nenávistí, láskou, vinou, strachem a dalšími – a jsou konzultovány etickými filozofy, kteří si přejí z nich vyvodit standardy dobra a zla.
- (Wilson, E.O., (2000) *Sociobiology. The New Synthesis*. Twenty-Fifth Anniversary Edition. The Belknap Press of Harvard University Press. Cambridge, Massachusetts, and London, England. p. 3)

E.O. Wilson

- Hypotalamo-limbický komplex vysoce sociálního druhu, jakým je člověk, „ví“, nebo přesněji je naprogramován, že se chová jako by věděl, aby geny, které jsou za ním, se maximálně namnožily pouze když zharmonizuje behaviorální odpovědi organismu, které vytvoří účinnou směsku osobního přežití, reprodukce a altruismu.
- (Wilson, E.O., (2000) *Sociobiology. The New Synthesis*. Twenty-Fifth Anniversary Edition. The Belknap Press of Harvard University Press. Cambridge, Massachusetts, and London, England. p. 4)

KDO JE ČLOVĚK?

- podle Maxe Schelera:
 - židovsko-křesťanská představa člověka jako tvora stvořeného k obrazu Božímu
 - antická představa o bytosti nadané rozumem
 - moderní přírodovědecká představa o produktu evolučního dění

KDO JE ČLOVĚK?

- „Patos antropologické otázky u Augustina, u Pascala i ještě u Kanta spočíval v tom, že na sobě nacházíme něco, co si nedokážeme vysvětlit pouze z přírody a jejího vývoje.“
- (Buber, M., (1997) Problém člověka, Kalich, Praha, str.68)

KTERÉ OTÁZKY JSOU SPRÁVNÉ?

- Které otázky jsou správné? Jaké otázky jsou správné, když chceme „poznat“ lidi? Můžeme je zkoumat z mnoha aspektů, můžeme se ptát na barvu vlasů či pleti, na znamení zvířetníku nebo na inteligenční kvocient. (...) Ale „co vpravdě jest“, zjistíme jen tehdy, když s člověkem mluvíme. Co si sám myslí, jaké má názory, co cítí a chce, to se dozvíme jen tehdy, když dříve než o něm, mluvíme s ním. Mluvit s ním neznamená jen poslouchat jeho odpovědi na otázky, které jsme mu položili. To může stačit, když v poznání sledujeme nějaký specifický zájem, když např. chceme testovat jeho schopnosti být ředitelem filiálky nebo pilotem. Když jde o to, abychom ho poznali „jako takového“, musíme odložit své dotazníky a vstoupit do styku a do rozhovoru, v němž nejsme „pány“ jen my.
- Existuje analogické „poznávání přírody?“ Zdá se, že nemůžeme mluvit s přírodou, ale jen o ní. A máme-li užít analogii mluvení, pak se zdá, že má pravdu spíše Kant se svým obrazem soudce, který vyslýchá svědky, nebo Goethe, když říká, že natahujeme přírodu na skřipec, abychom z ní vynutili výpovědi, nehledě k tomu, že sama mučená příroda má možná na mysli něco zcela jiného.
- (Spaemann, R., Löw, R., (2004) Účelnost jako filosofický problém, Oikúmené, Praha, str.12)

Animalita a transcendentalita

Člověk je občanem dvou světů

- Animalita. Člověk je:
 - těleso
 - živý organismus
 - smyslová bytost
- Transcendentalita. Člověk má:
 - „já“ které stojí v diferenci ke všemu a samo není nic objektivního, empirického, není „částí světa“. Je zde „život nezávislý na zvířeckosti, ba na celém smyslovém světě“ (Kant)

Animalita a transcendentalita

Člověk je občanem dvou světů

- S. Kierkegaard: člověk je syntéza nekonečnosti a konečnosti, časnosti a věčnosti, svobody a nutnosti, jeho existence je „existencí v paradoxu“
- člověk nemá zvířecí biologii s jakousi nástavbou ducha nebo něčeho podobného, ale specificky lidskou biologii, jejíž specifičnost je ovšem dána nerozlučným a reálným spojením s nadbiologickým principem
- člověk nejen je svým tělem, ale také má své tělo

Animalita a transcendentalita

Člověk je občanem jednoho světa

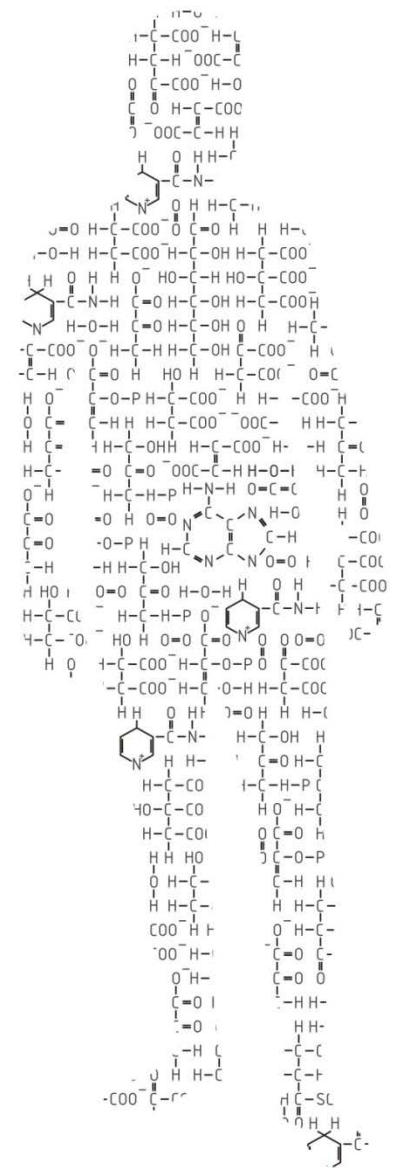
- Animalita. Člověk je:

- těleso
- živý organismus
- smyslová bytost

- Transcendentalita. Člověk má:

- „já“ které stojí v diferenci ke všemu a samo není nic objektivního, empirického, není „částí světa“. Je zde „život nezávislý na zvířeckosti, ba na celém smyslovém světě“ (Kant)

Pokusy a řešení

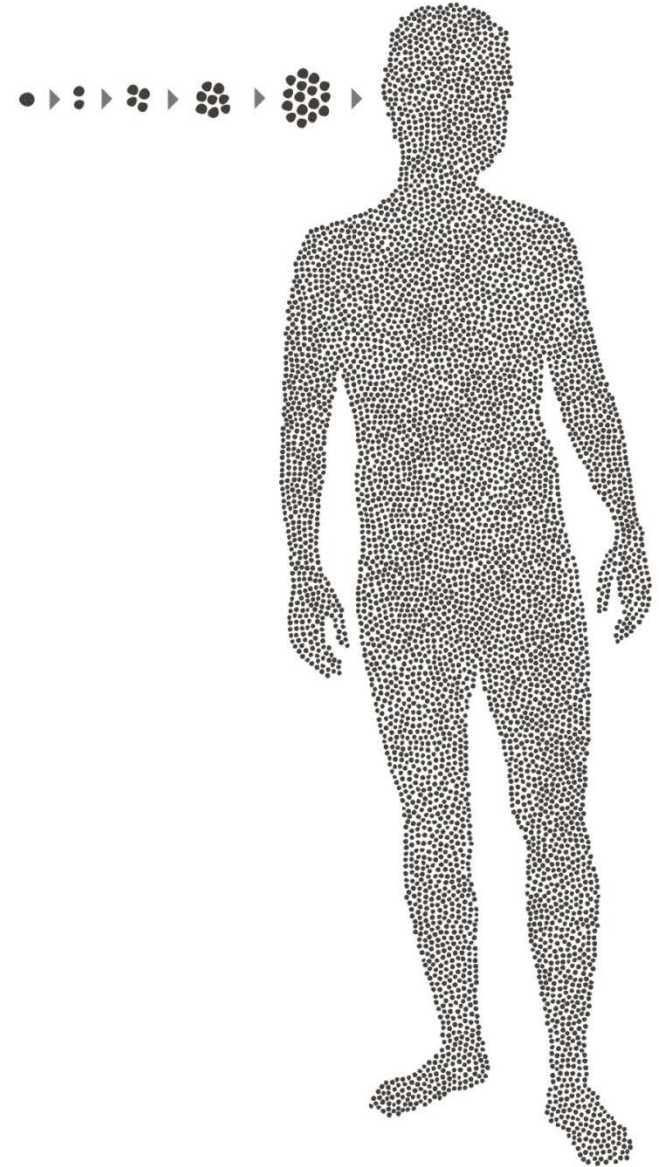
Jedna z možných odpovedí na otázku “Co je člověk?”

Pokusy a řešení

Za život v nás proběhne cca 10^{16} mitóz.

Tělo se skládá z cca $3 \cdot 10^{13}$ buněk
(Robert Weinberg)

Každý z nás za život se přibližně
100x vyměníme...

Pětidenní embryo se skládá z 150 - 200 buněk,
dospělý člověk přibližně z $5 \cdot 10^{14}$ buněk.

Podobnost života na Zemi

- máme stejné geny jako všichni ostatní
 - přibližně stejný počet
 - stejné složení
 - žádné velké rozdíly v primární sekvenci DNA

Jak jsme geneticky jedineční?

- 96% genů sdílíme s šimpanzem
- 80% genů sdílíme s myší
- 50 % s *Drosophilou*
- 40% s *C. elegans*
- 30% s *S. cerevisiae*

Kostra gorily a člověka

Roger Fenton (1819-69), "Kostra muže a samečka gorily" okolo roku 1855

Fenton byl oficiální fotograf britského muzea, které bylo v té době správcem sbírek, které dnes vlastní the Natural History Museum. Fotografována 4 roky před vydáním "O původu druhů", gorilí kostra je nastavena **ve vzpřímenější pozici, než by byla přirozeně, aby vynikly podobnosti mezi gorilou a člověkem**. Levá horní končetina gorily vykazuje známky rozdrcení lvími zuby.

Kostra gorily a člověka

Uvnitř lebky jednoho druhu vznikla Novosvětská a Slovanská epopej, uvnitř lebky druhého druhu nikoli...

Auguste Rodin
Žena kentaur (Mysl a tělo)

Auguste Rodin
Myšlenka

Společensvo obětí

Postoj oběti

- Oběti obviňují svět, nikoli sebe. Z tohoto důvodu se jedná o sebe-posilující postoj. Oběti žádají, aby se změnil svět, a zapomínají, že jsou to spíše ony, kdo by se měl změnit.
- Sacks, J., (2009) *Future Tense*. Hodder and Stoughton, London. p.6-7.

Budoucnost neexistuje

- astrologie, horoskopy, věštci
- cyklické pojetí času
 - co bylo, bude se dít zase

Oidipús x Hamlet

- Oidipús
 - centrum tragédie je v indiferentním vesmíru
 - budoucnost je dána
- Hamlet
 - centrum tragédie je v mém nitru
 - budoucnost tvořím

Storytelling matters...

- totalitní systémy
 - francouzská revoluce, komunistický Sovětský svaz, nacistické Německo, komunistická Čína
 - když se kácí strom, létají třísky
 - záleží na idejích, budoucnosti, zítřcích... ale na nás ne
- nahá opice, třetí šimpanz, *killer ape*...
- tělo je způsob, jakým DNA vytváří víc DNA

Storytelling matters...

- různé teorie o vesmíru a hvězdách nijak chod vesmíru neovlivní.
- teorie o nás samotných nás ovlivní velmi silně.
- Stáváme se tím, co si myslíme, že jsme.

Chrám Boží

- Nevíte, že jste Boží chrám a že Duch Boží ve vás přebývá?
- 1 Kor 3,16
- Či snad nevíte, že vaše tělo je chrámem Ducha svatého, který ve vás přebývá a jež máte od Boha? Nepatříte sami sobě!
- 1 Kor 6,19

Postoj oběti

- *Postoj oběti má svůj půvab: zjednává soucit, zajišťuje obdiv (a to se týká celých národů a kontinentů stejně jako jednotlivců). Ať už je naše situace jakkoli bídná, neobviňujme prosím nic a nikoho – dějiny, vládu, nadřízené, rasu, rodiče, měsíční fázi, dětství ani cvičení v čistotě. V okamžiku, kdy někoho nebo něco zatížíme vinou, zpochybníme tím také svou schopnost měnit se. **Odpovědnost za život spočívá v opuštění postoje oběti, sebelítosti a věčného oplakávání sebe a svého neštěstí.** Vytýkat vinu druhým znamená, že jsem ještě nepřijal plnou odpovědnost za svůj život.*
- (Edvard Edinger: Já a archetyp)

What is the difference between a postmodernist and a member of the Mafia?

The Mafia makes you an offer you can't refuse. A postmodernist makes you an offer you can't understand.

**S DÍKY ZA POZORNOST
MAREK VÁCHA**